

”Litteraturen räddade mitt liv”

Carin Götblad är länspolismästare, bokälskare och råttjägare. Hon andas ut hemma i soffan, framför en färgstark medaljongtapet, efter en intensiv arbetsdag.

_ Jag har alltid varit intresserad av råttor. Det finns många fördomar mot dem och sådant intresserar mig, säger Carin Götblad.

I våras hittade hon reportageboken ”Rats: ett år med New Yorks mest ovälkomna invånare”, och för några veckor sedan drog hon med sig barnbarnet Tyra, 5 år, på råttjakt i Vasaparken. Carin Götblad införskaffade grova trädgårdshandskar och planen var att fånga en gnagare och tämja den. En morgon satt två råttor i burfällan och på Tyras dagis blev det jubel, men efter att kollegor, familj och sambo varit öppet kritiska lät sig Carin övertalas till att släppa ut dem.

_ Tänk om hela polismyndigheten hade smittats av sorkfeber, säger hon och ser ganska förtjust ut.

Historien är ett av många exempel på vilket inflytande litteraturen har över Carin Götblads liv. Hon har slukat böcker sedan 10-årsåldern, då var det framför allt Wahlströms gröna och röda pärmor, allra helst hästböcker. Dem fortsatte hon läsa genom hela tonåren.

_ Jag var barnlig väldigt länge och jag var rädd för att vuxenlitteratur skulle vara tråkig, den gjorde mig misstänksam.

När hon väl hittade fram till bibliotekets vuxenavdelning blev världen större och möjligheterna att drömma sig bort fler. Och det behövdes. Länspolismästare Carin Götblads bakgrund ser inte ut som man kanske förväntar sig.

_ När jag fyllde tjugo var jag ensamstående tvåbarnsmamma och bodde i en förort. Jag hade inga vänner, inga pengar, ingen utbildning och jag var mycket olycklig. Jag kan nog säga att det var litteraturen som räddade mitt liv. För mig är det en väldig trygghet att veta att böckerna finns där.

Carin Götblad var en ambitiös person redan som ung, hon läste pragmatiskt in sig på klassikerna, den nya kvinnolitteraturen och följde med i debatten genom litterära magasin som BLM och Divan. Hon läste också Ingvar Bratts berättelse om hur han som anställd på Bofors avslöjade olaglig vapenexport till krigförande länder och blev mycket inspirerad. Han hade varit rädd, men han hade följt sitt rättspatos, det var något som Carin Götblad trots sin svåra situation också ville göra.

Hennes strategi blev framgångsrik. Hon utbildade sig först till förskollärare, pluggade senare på Komvux och gick vidare till juridikstudier. Så småningom värvades hon till polisen för en chefsutbildning. Idag basar hon över 7000 anställda.

_ Man behöver inte alltid ge sig ut på resor till främmande länder för att få nya perspektiv, det hinner aldrig jag. Fantastisk litteratur kan också göra vardagen roligare, säger hon.

Hon använder också läsandet för att hantera påfrestningarna på arbetet. Hon läser kärleksromaner mot sömnstörningar, de får henne att tänka på annat och engagerar henne inte på samma sätt som en råttbok eller så. Deckare undviker hon, de gör henne bara frustrerad med sina beskrivningar av utredningsarbete och poliser som Carin Götblad sällan tycker stämmer överens med verkligheten.

_ Jag försöker läsa även om jag befinner mig under hård press, som vid allvarliga händelser eller mediedrev. Då behöver man påminnas om att man inte är jordens medelpunkt.

_ Jag tror att det är otroligt viktigt att man läser för att förstå andra människor, speciellt när man har ett repressivt yrke. Och det är många av mina kollegor som läser lyrik och har stora humanistiska intressen, det tror inte alltid folk om poliser.

Ju tråkigare liv Carin Götblad haft, desto mer har hon läst. Alltså är det ett gott tecken att hon numera skruvat ned lästakten. Men hennes litterära historia kan uttrönas genom bokhyllorna som täcker flera av väggarna i lägenheten. García Márquez intill Kristina Lugn intill "Bodelning och arvskifte", varken ordnade efter bokstav eller ämne fast hon vet var de står ändå, nästan varenda en.

_ Det finaste med litteraturen är att om ens eget liv inte ser ut som man vill, då kan man uppleva något annat där. Det önskar jag att alla som har det svårt får upptäcka, säger Carin Götblad.

Josefin Olevik

Som helst läser biografier för att somna.